

<!-- @page { size: 21cm 29.7cm; margin: 2cm } P { margin-bottom: 0.21cm } -->

Bohoslužby v Jeseníku 10.listopadu 2013

Lk 20,27-38

Milé sestry, milí bratři, saduceové se snažili Ježíše nachytat. Důvody měli ale trochu jiné než třeba farizeové. Saduceové respektovali Mojžíšův zákon, brali ho velmi vážně. A právě z toho jim vycházelo, že Ježíš se v mnoha ohledech musí mýlit, káže lidem planou naději. A je třeba to uvést na pravou míru, ukázat, jak je jeho myšlenka pošetilá. Zcela jednoduše došli saduceové k závěru, že není vzkříšení z mrtvých. Mojžíš o něm totiž nemluví. Nikde v jeho zákoně to není přímo napsáno, tak to zkrátka musí být výmysl. Tím pádem se soustředili na tento život. Není-li vzkříšení z mrtvých, co jiného také člověku zbývá? Nemá jinou šanci, než se za každou cenu držet tohoto života. Pokud Ježíš mnohé věci tohoto pozemského života relativizuje s odkazem k životu věčnému, musí být se saduceji v rozporu.

Každý má většinou pro své tvrzení nějaký pádný argument. I saduceové měli v rukou docela zvláštní příklad. Postavili věc na logickém uvažování. Je nesporné, že Mojžíš dal ve svém zákoně příkaz o levirátním manželství. To spočívalo v tom, aby si muž vzal ženu svého bratra, který zemřel a neměl potomstvo. Záměr byl v tom, udržet jeho jméno v Izraeli. Svým způsobem už tedy samotná existence tohoto zákona ukazuje, že se nepočítá s věčným životem, ale důraz je kladen na pokračování života v potomstvu, tedy v pozemské existenci. Člověk žije věčně ve svých potomcích, nikoli v tom, že by byl vzkříšen. Tak tomu ti saduceové rozuměli a přišlo jim to logické. Navíc právě toto nařízené pojetí ženy za manželku přináší jistou komplikaci po vzkříšení. Komu bude patřit? Musela by přeci patřit všem, což ale není možné, protože podle Zákona mohl mít muž víc manželek, ale žena nemohla mít víc manželů. Takže by se existenci vzkříšení dostala do situace mimo zákon, a to jen kvůli tomu, že bylo respektováno přikázání Zákona. A to je samozřejmě nesmysl. Zákon nemůže být porušen tím, že se respektuje.

Patrně s tímto argumentem docela slavili úspěch, když ho zkouší i na Ježíši. Vždyť často museli diskutovat s jinými zastánci vzkříšení, a pokud by tato námitka byla zcela mimo, určitě by ji nepoužili. Takže něco na tom bude. Co s tím udělá Ježíš? Jak odpoví? Už tolikrát dokázal najít odpověď na ty nejsložitější věci. Bude mít odpověď i zde? Moc tomu asi ti saduceové nevěří. Jsou si jisti svým argumentem, tak jako jsou si častokrát jisti i mnozí jiní, kteří se snaží ukázat

nesmyslnost různých částí vyznání víry a vlastně i víry v Boha samotné. Určitě se mnozí z nás měli možnost setkat s podobnými otázkami, které měly v sobě cosi logického. Dát na ně odpověď nebylo snadné, protože buď musel člověk popřít svou víru, nebo určitá pravidla logiky. Třeba v době, kdy jsem uvěřil mi jeden spolužák položil otázku po Boží všemohoucnosti. Je Bůh mocen udělat předmět těžký tak, že jej nikdo nezvedne? Pokud je všemohoucí, pak toho schopen je. Ale pokud ho nezvedne, tak není všemohoucí. Pokud ho ale zvedne, pak neudělal předmět takový, který by nikdo nezvedl. Logicky je to tedy past a nutno říct, že docela účinná. Nicméně, i když jsem nedokázal dát na tuto otázku uspokojivou odpověď, mou vírou to nepohlo a přesvědčením toho spolužáka by to nehlo, i kdybych něco vymyslel. Je to takový typ otázky, která vlastně není položena proto, že hledá odpověď. Není předmětem tazání po podstatě, ale jen chytračením, slovíčkařením. Na takovou otázku je možné odpovědět jen tak, že od počátku stojí na špatných předpokladech a definicích základních pojmů. Nemá odpověď lidsky logickou. Předpokladem nalezení odpovědi je v takovémto případě ochota opustit svůj způsob myšlení. Tak to naznačuje i Ježíš, když odpovídá saduceům.

Jistě by se dalo v otázce, komu bude ta žena patřit, udělat nějaké klání různých vykladačů zákona a třeba by došli nějakému závěru. Nicméně v každém případě by to vyžadovalo jít více do hloubky celé problematiky, hledat podstatu toho, proč je zde ten zákon a co znamená vzkříšení. Ježíš se tou první částí nezabývá. Není to potřeba, není to dokonce ani řešením, protože na jakýkoliv argument, by se dalo odpovědět naprosto jednoduše, že nic takového se přeci v Zákoně nepíše. Proto je Ježíšova odpověď opřena o něco jiného. Ukazuje, v čem je vlastně vzkříšení. Co to znamená, když se o něm mluví? Život věčný, život v Boží přítomnosti, tak, jak o něm Ježíš mluví, není paralela tohoto světa a života, který zde žijeme. Je to něco zcela jiného, nepředstavitelného a neměřitelného našimi měřítky. Proto je otázka těch saduceů nesmyslná, řeší případ, který nemůže nastat. Pro Ježíše ovšem není důležité, aby ty saduceje nějakým způsobem porazil, aby se nad ně vyvýšil a ukázal jejich ubohost. Jde mu o to, abychom si i my mohli uvědomit, jak důležité téma otevírají a jak je jednoduché toto téma špatně pochopit.

Je zřejmé, že máme o vzkříšení své představy. Vyznáváme jej, počítáme s ním. Avšak také o něm dost málo víme. A čím méně víme, tím více si představujeme, pracuje naše fantazie. Upřímně řečeno, on nám toho ani Ježíš neřekne moc konkrétního. Spíše jen poukáže na pár podstatných rysů života v novém věku. Poukáže, že si nemůžeme představovat jako pokračování toho, co zažíváme nyní. Nynější život je poznamenán mimo jiné také lidským pádem, vyrovnává se s důsledky hříchu. Proto má určitá pravidla a zákonitosti. Mezi ně Ježíš počítá i ženění a vdávání. Je to docela zvláštní poznámka. Nežení se a nevdávají, protože již nemohou zemřít. Co tím Ježíš myslel? Vždyť společenství muže a ženy vychází již ze stvoření, není až důsledkem hříchu. Proč tedy nyní říká, že něco takového už nebude potřeba? Možná jde o určitou podobu těchto vztahů. Tak, jak manželství zachycuje Mojžíšův zákon, tak jde v první řadě o potomstvo o zachování rodu. Ostatně, z toho vychází i ten levirátní zákon. V něm přece nejde o manželství jako vztah dvou lidí, nejde o to, aby člověk nebyl sám, jde o to, aby bylo zajištěno potomstvo. Je to svým způsobem právní vztah na ochranu legitimacy dědice. Tím

se vzdaluje onomu obrazu, který byl dán při stvoření. Proto Ježíš považuje tuto podobu soužití muže a ženy za něco překonaného, co se v přicházejícím věku vyskytovat nebude. Tam vztahy budou hrát jinou roli, budou mít jinou tvář, jinou hodnotu a smysl. Nebudou zasaženy současnou lidskou slabostí, která je kolikrát mění k nepoznání.

Důležitým svědectvím tohoto textu je skutečnost vzkříšení. Kdybychom chtěli být velice přesní, tak je pravda, že o něm v Písmech před Ježíšem nic moc nenajdeme. Tedy v takové formě, která by mluvila jasně a nezpochybnitelně. Nicméně to neznamená, že Písmo o vzkříšení opravdu mlčí. Velice výmluvná je třeba doba makabejských válek, z nichž se dochoval příběh o hrdinné smrti sedmi bratrů. Ti přímo vyznávali, že se nebojí smrti, protože budou vzkříšeni. Kde k tomu přišli? Někde to vyčíst museli, svědectví Písem je k tomu vedlo. K tomuto svědectví se dostává i Ježíš a použije text, který na to zprvu vůbec nevypadá. Vrací se na počátek vykoupení Izraele z Egypta k příběhu, kterým Bůh sám sebe představuje. Dává se poznat nejen jako ten, který je, ale také jako ten, který je Bohem Abraham, Izáka a Jákoba. Pro nás možná běžná formulace, svědectví, že je to Bůh, který zde byl, je a bude. Pro Ježíše však nesmírně zásadní slovo. On je přeci Bůh živých. Sám se představil jako ten, který je. Ne ten, který byl, je a bude. Je to Bůh přítomný. Pak ale nemůže být Bohem těch, kdo již zemřeli. Je tedy jasné, že musejí být živi. Ne třeba teď, ale v budoucnu. Rozhodně ale ne jen v minulosti. Je to pro nás asi dost zvláštní důkaz vzkříšení z mrtvých. V tom je ale to kouzlo Písma a jeho četby. Není to román, který je srozumitelný a jasný hned na první pohled. Je to svědectví Božího díla, které se člověku otevírá, když jej právě takto přijímá. Klíčem porozumění tak není intelekt či podrobná analýza. Klíčem porozumění je dar svatého Ducha. Ten teprve otevírá Písmo jako studnici poznání o Bohu a jeho díle.

Saduceové měli k Písmu svůj svérázný přístup. Stalo se jim nástrojem, kterým chtěli Ježíše nachytat a ukázat jeho mýlku. Bylo něčím zcela účelným, místo toho, aby bylo svědectvím k životu, bylo tak trochu bičem na protivníka. Na tuto hru Ježíš ale přistoupit nehodlá. Písmo používá jako svědectví naděje pro lidský život. Nehodlá jim saducee zesměšnit, ale spíše je navést k poznání toho, co je skutečně podstatné a důležité. V tom je setkání Ježíše se saducei cenné i pro nás. Možná se nás také bude někdo chtít pokusit nachytat, ukázat, že naše zvěstování je postaveno na vodě, naše naděje prázdná. Nejlepší obranou v tu chvíli není slovíčkaření a přebíjení argumentů. Nejlepší reakcí na takové dotazy je prosit o moudrost Ducha a místo sekání se u spekulací, poukazovat potřebu jiného pohledu a hlubšího hledání smyslu Božího díla. Vždyť naše naděje pramení z Božího slova, nikoliv z lidských spekulací.

Pane Ježíši, často se necháváme zmást nedůležitými věcmi, necháme si zastírat tvou naději. Prosíme o tvou modrost, abychom se neuchylovali k povrchnosti, ale hledali tvou pravdu pro naše životy, i cesty, jak zvěstovat všem dalším hledajícím.

Neděle 10.listopadu 2013

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Pátek, 08 Listopad 2013 15:14 -

Amen.